

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE INDIJE O DAVANJU DOZVOLA ČLANOVIMA PORODICA OSOBLJA DIPLOMATSKO–KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTAVA ZA BAVLJENJE PLAĆENIM DELATNOSTIMA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Indije o davanju dozvola članovima porodica osoblja diplomatsko–konzularnih predstavništava za bavljenje plaćenim delatnostima, potpisan u Nju Delhiju, 19. septembra 2021. godine, u originalu na srpskom, hindi i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u originalu na srpskom jeziku glasi:

**SPORAZUM IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE SRBIJE**

I

VLADE REPUBLIKE INDIJE

**O DAVANJU DOZVOLA ČLANOVIMA PORODICA OSOBLJA DIPLOMATSKO-
KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTAVA ZA BAVLJENJE PLAĆENIM
DELATNOSTIMA**

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Indije:

Prepoznajući obostrani interes da se članovima porodica osoblja diplomatsko-konzularnih predstavništava države imenovanja odobri bavljenje plaćenim delatnostima, na osnovu reciprociteta, na teritoriji države prijema;

U želji da se datim izdržavanim licima olakša bavljenje plaćenim aktivnostima u državi prijema;

Saglasili su se o sledećem:

Član 1.

Definicije

Za potrebe ovog sporazuma:

(a) pojam „član diplomatsko-konzularnog predstavništva” označava svakog zaposlenog države imenovanja koji nije državljanin države prijema ili nema stalnoprebivalište u državi prijema i koji je postavljen na dužnost u državi prijema u diplomatsko-konzularnom predstavništvu;

(b) pojam „član porodice” označava:

- i Supružnike člana diplomatsko-konzularnih predstavništava, u skladu sa zakonima države prijema.
- ii Nevenčanu decu, članove porodice starosti do 25 godina, koja su deo domaćinstva člana diplomatsko-konzularnog predstavništva.
- iii Nevenčanu decu, članove porodice, sa bilo kakvim fizičkim ili mentalnim invaliditetom, koja su deo domaćinstva člana diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Član 2.

Dozvola za bavljenje plaćenim aktivnostima

(a) Članovima porodice člana diplomatsko-konzularnih predstavništava države imenovanja odobrava se, na osnovu reciprociteta, da se bave plaćenim delatnostima u državi prijema u skladu sa odredbama zakona države prijema.

(b) Država prijema zadržava pravo da uskrati dozvolu za zaposlenje u pojedinim oblastima.

(v) Ovlašćenje dato članu porodice za bavljenje plaćenom delatnošću ne oslobađa člana porodice bilo kog uslova, formalnosti ili propisa u vezi sa ličnim osobinama, kvalifikacijama, radnim iskustvom ili drugim kriterijumima koji se inače primenjuju pri svakom zapošljavanju. U slučaju aktivnosti koje zahtevaju posebne kvalifikacije, član porodice dužan je da ispuni odgovarajuće uslove.

(g) Svako ovlašćenje za bavljenje plaćenom delatnošću u državi prijema, u načelu, važi samo tokom mandata člana diplomatsko-konzularnog predstavništva u državi prijema.

(d) Usled promene zaposlenja/zanimanja bila bi potrebna nova dozvola.

Član 3.

Procedura

(a) Zahtev za dobijanje dozvole za obavljanje plaćene delatnosti šalje, u ime člana porodice, diplomatsko-konzularno predstavništvo države imenovanja Odeljenju za protokol Ministarstva inostranih/spoljnih poslova države prijema.

(b) Važeća procedura sprovodi se tako da član porodice može da započne plaćenu delatnost u najkraćem mogućem roku i primeniće se svi najpovoljniji uslovi u pogledu radnih dozvola i sličnih formalnosti.

(v) Nadležni organi države prijema zatim obaveštavaju diplomatsku misiju države imenovanja, diplomatskim kanalima, o tome da li je podnosilac zahteva dobio dozvolu za bavljenje plaćenom delatnošću.

Član 4.

Privilegije i imuniteti u oblasti građanske i upravne nadležnosti

U slučaju da član porodice uživa imunitet od građanske i upravne nadležnosti u državi prijema, u skladu sa Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima iz 1961. godine ili Bečkom konvencijom konzularnim odnosima iz 1963. godine, ili bilo kojim drugim važećim međunarodnim instrumentom uključujući pravila međunarodnog običajnog prava, ovaj imunitet se ne primenjuje na akte ili propuste koji proističu iz obavljanja plaćene delatnosti a ulaze u oblast građanske ili upravne nadležnosti države prijema.

Član 5.

Imunitet od krivične nadležnosti

U slučaju da član porodice uživa imunitet od krivične nadležnosti u državi prijema u skladu sa Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima iz 1961. godine ili Bečkom konvencijom konzularnim odnosima iz 1963. godine, ili bilo kojim drugim važećim međunarodnim instrumentom:

(a) Odredbe koje se odnose na imunitet od krivične nadležnosti države prijema i dalje će se primenjivati u vezi sa bilo kojim aktom izvršenim tokom vršenja plaćene delatnosti. Međutim, u slučaju težih krivičnih dela, na zahtev države prijema, država imenovanja će ozbiljno razmotriti ukidanje imuniteta dotičnom članu porodice od krivične nadležnosti države prijema.

(b) Država imenovanja će, takođe, ozbiljno razmotriti mogućnost ukidanja imuniteta članu porodice od izvršenja kazne.

Član 6.

Fiskalni režim, režim socijalnog osiguranja i režim kontrole razmene

U skladu sa Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima iz 1961. godine ili bilo kojim drugim važećim međunarodnim instrumentom, članovi porodice podležu fiskalnom režimu, režimu socijalnog osiguranja i režimu kontrole razmene države prijema kada se radi o pitanjima vezanim za njihovo obavljanje plaćene delatnosti u toj državi.

Član 7.**Priznavanje diploma**

Ovaj sporazum ne podrazumeva priznavanje diploma, ocena ili studija između dve zemlje.

Član 8.**Rešavanje sporova**

Rešavanje bilo kakvih razlika ili sporova u vezi sa tumačenjem ili primenom ovog sporazuma, i bilo kakve njegove izmene, ako su potrebne, vršiće se putem međusobnih konsultacija.

Član 9.**Raskid sporazuma**

Ovaj sporazum ostaje na snazi na neodređeni vremenski period. Svaka strana može da raskine ovaj sporazum uputivši obaveštenje o svojoj nameri da to učini drugoj strani, pismenim putem diplomatskim kanalima. Raskid stupa na snagu šest meseci od datuma obaveštenja.

Član 10.**Stupanje na snagu**

Ovaj sporazum stupa na snagu trideset (30) dana od prijema poslednje diplomatske note kojom se potvrđuje da su okončane unutrašnje procedure predviđene za stupanje na snagu ovog sporazuma.

U POTVRDU ČEGA su dole potpisani, propisno ovlašćeni od strane svojih Vlada, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u NjU DELHIJU, na dan 19. 9. 2021. godine, u dva originala, svaki na srpskom, hindi i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako verodostojni. U slučaju različitog tumačenja, merodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Republike Srbije

Ime:

Potpis:

Nikola Selaković

Za Vladu Republike Indije

Ime:

Potpis:

Subramanjam Džaišankar

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Indije o davanju dozvola članovima porodica osoblja diplomatsko-konzularnih predstavništava za bavljenje plaćenim delatnostima, sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE ZAKONA

Oblast zapošljavanja članova porodica diplomatskog i drugog osoblja diplomatsko - konzularnih predstavništava dve zemlje do sada nije bila pravno regulisana. S obzirom da je postojao obostrani interes za regulisanje ovog pitanja, nakon višegodišnjih pregovora 19. septembra 2021. godine, u Nju Delhiju, potpisan je Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Indije o davanju dozvola članovima porodica osoblja diplomatsko-konzularnih predstavništava za bavljenje plaćenim delatnostima. Sporazumom se, na recipročnoj osnovi, reguliše zapošljavanje uz naknadu članova porodica osoblja diplomatsko - konzularnih predstavništava.

Postupak zapošljavanja članova porodice službenika države odašiljanja pokreće se tako što diplomatsko-konzularno predstavništvo podnosi zvaničan zahtev za obavljanje plaćene delatnosti Protokolu Ministarstva spoljnih poslova države prijema, koji nakon što utvrdi da ne postoje smetnje, u smislu ispunjenosti uslova predviđenih ovim sporazumom, kao i važećeg zakonodavstva države prijema, obaveštava diplomatsko-konzularno predstavništvo države odašiljanja, preko Protokola Ministarstva spoljnih poslova države prijema, o odluci donetoj u vezi sa zahtevom za obavljanje plaćene delatnosti.

U slučaju da izdržavani član porodice uživa imunitet od građanske i upravne jurisdikcije države prijema, ovaj imunitet se ne primenjuje u slučaju činjenja ili propusta ostvarenih za vreme obavljanja plaćene delatnosti a ulaze u oblast građanske ili upravne nadležnosti države prijema.

U pogledu imuniteta od krivične nadležnosti, odredbe Bečke konvencije o diplomatskim odnosima iz 1961. godine, Bečke konvencije o konzularnim odnosima iz 1961. godine ili bilo kojeg drugog međunarodnog pravnog akta koji reguliše ovo pitanje primenjivaće se i dalje u vezi sa bilo kojim aktom izvršenim tokom vršenja plaćene delatnosti. U slučaju izvršenja težih krivičnih dela, na zahtev države prijema, država imenovanja će ozbiljno razmotriti ukidanje imuniteta dotičnom članu porodice od krivične nadležnosti države prijema. Država imenovanja će, takođe, ozbiljno razmotriti mogućnost ukidanja imuniteta članu porodice od izvršenja kazne.

Dozvola za bavljenje plaćenim poslom u skladu sa ovim sporazumom, prestaće da važi odmah nakon što korisniku tog ovlašćenja prestane status izdržavanog lica, datumom prestanka ugovornih obaveza ili, u svakom slučaju, kada se završi služba lica koje izdržava tog člana porodice.

Lica koja bi se zaposlila na osnovu ovog sporazumom potpadala bi pod režim socijalnog osiguranja zemlje prijema u vezi sa svim pitanjima koja se tiču njihovog zaposlenja u toj državi. Ona bi, takođe, bila u obavezi da u državi prijema plaćaju sve poreze na prihod ostvaren po osnovu posla koji obavljaju u skladu sa ovim sporazumom.

Poslednjih godina je postala uobičajena međunarodnopravna praksa zaključivanja bilateralnih međunarodnih ugovora kojima se na recipročnoj osnovi reguliše zapošljavanje članova porodice zaposlenih u diplomatsko - konzularnim predstavništvima ili misijama pri međunarodnim vladinim organizacijama. Druga svrha ovih međunarodnih ugovora je da se pomenutom krugu lica ograniče privilegije i imuniteti kada su u pitanju aktivnosti vezane za obavljanje plaćenih delatnosti, koji bi im inače pripadali prema bečkim konvencijama o diplomatskim i konzularnim odnosima.

U savremenim uslovima života sve je češća pojava da u mnogim zemljama supružnici odbijaju da napuste svoj posao da bi pratili u inostranstvo bračnog ili vanbračnog partnera koji je član osoblja diplomatsko - konzularnog predstavništva ili misije pri međunarodnim vladinim organizacijama. Ova činjenica navela je mnoge države, odnosno njihova ministarstva spoljnih poslova, da pronađu pravni način da reše ovaj problem. Osnovni cilj je očuvanje normalnog porodičnog života diplomatsko - konzularnih predstavnika i držanje porodice na okupu, uz zadovoljenje profesionalnih i ekonomskih preduslova za funkcionisanja tih porodica. Efekti rada diplomatsko - konzularnih predstavnika u slučaju razdvojenih porodica nesumnjivo su manji od efekata rada onih diplomatsko - konzularnih predstavnika koji rade u okruženju svojih porodica koje se nalaze sa njim u državi službovanja.

Potvrđivanjem Sporazuma omogućuje se njegovo stupanje na snagu, kako je predviđeno članom 10. Sporazuma.

III. PROCENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Indije o davanju dozvola članovima porodica osoblja diplomatsko-konzularnih predstavništava za bavljenje plaćenim delatnostima nije potrebno obezbeđivanje sredstava u budžetu Republike Srbije.